

ดอกไม้โบราณยุคดีไทย ๕

โดย ชักกลอน ๕๗ 27

๓๓ อินทนิล

“ชั้นลานวัดทัศนาดูอวาส ติลาลาดเลียบเดินเนินสิงขร
พฤษภออกดอกช่ออรชร หอมจรจำปาสารภี

ต้นโพไทรไม้้งอกตามชอกหิน อินทนิลนางแย้มสอดแซมสี
เหล่าลั่นทมร่มรอบขอบศิรี สุมาลีหล่นกลาดดูดาษดิน”

วรรณคดี : นิราศเมืองเพชร

ผู้ประพันธ์ : สุนทรภู่

Lagerstroemia speciosa (L.) Pers.

Queen's flower Queen's scrape myrtle

หรือ Pride of India เค็ลยค๑๑เพลลีน

ย่ำมย่ำงเดิน เสิญขม ภิรมย์ใจ

อินทนิลน้ำ นามในวงศ์ Lythraceae

กำเนิดที่ บรูไนพินันท์ ยามลัดใต้

ไม้ยืนต้น ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

ไม้ผลัดใบ ผลิใบใหม่ ได้ไว

ชื่อท้องถิ่น อินทนิล ถิ่นภาคกลาง

ใต้ตอนล่าง บาเยบาเอ บางปะขัน

กะเหรี่ยงเรียก ๑๑งมู ๑๑งพนา

บางกอกว่า ตะแบกดำ นามเพรียกน่าน

มีมากมาย ในป่าชื้น ชื้นทั่วไทย

ทั้งเหนือใต้ ๑๑กกลาง ทางอีสาน

ไม้ประจำ สวนนคร ระนองเขินกัน

ไม้สำคัญ ๑พม.พระมงกุฎเกล้า

ดอกอินทนิล บานใหญ่ หลายหลากสี

ม่วงสดมี ม่วงอ่อน ขาวค๑๑เค๑๑

ทั้งสีม่วง อมชมพู หูไข่ใบ

สรรพคุณแล้ว เขากันได้ ค๑๑ยอินชูลิน

ใช้รักษา โรคเบาหวาน น้ำตาลในเลือด

ความดันเลือด ไชมันลด หมดพิษสิ้น

เพอร์นิเชียร์ บ้านเรือใบ ได้ตั้งจีนต์

แมงงานเค๑๑บ ฝึยมนไ ใ้ใ้ใ้

สถิตย์พันธ์ ธรรมสถิตย์

อินทนิลถิ่นที่อยู่ประเทศไทย

จัดเป็นไม้ขนาดใหญ่โตเร็วหนา

ความสูงอาจถึงยี่สิบเมตรหา

ใหญ่โตมาเป็นต้นแปลตรงดี

เรือนยอดแผ่กว้างคล้ายกางร่ม

คนนิยมปลูกใช้พาะเมล็ดนี้

มักพบตามที่ชื้นแฉะและน้ำมี

เป็นไม้ที่ประจำจังหวัดระนอง

ใบเป็นรูปขอบขนานแกมรูปหอก

สีเขียวออกดำอ่อนข้างหนา(สีเขียว)มันทั้งสีเขียว

ปลายใบเป็นติ่งแหลมมีเส้นแขนงรอง

ก้านใบยาวของอินทนิลไม่มีขน

ดอกรวมกันเป็นช่อที่ปลายกิ่ง

หลายสีทั้งสีม่วงล้วนไม่ดับสน

ม่วงสดม่วงอมชมพูอรุณ

จะมีดอกจนอายุสี่ถึงหกปี

สรรพคุณอินทนิลมีหลายชนิด

ลดความดันโลหิตแก้เบาหวานนี้

ลดไขมันคอเลสเตอรอลดี

แก่นรสขมต้มน้ำรักษาบิดเสียดี

อินทนิลนิยมปลูกเป็นไม้ประดับ

งามระยับปร๋ปร๋มเงาเอาทำฐาน

ทำร่ม ๓๑ ผ่าและทำคาน

ดูขี้สารายทำเรือใบได้เป็ยมน

อินทนิลถิ่นเกษตกรนิเวศน์เรา

เขาก็เอาปลูกประดับระมานานไซ

หน้าหอประชุมของเราที่ใหญ่โต

ปลูกไว้ไว้ร่มต้นไม้หลากหลายพันธุ์

อานนท์ ศรีวิสูตร

อินทนิลดม่องลมพุดงามซึ้ง
ชูช่อดอกรออรินขึ้นดูรา

ตัดตราตรึงแนบใจให้เฝ้าหา
ดูชุกคราเมื่อได้มาเฝ้าเขยวม

ยามแดดร่มลมพลัดละลัดออก
สิ้นฤดูตาพาให้ไร้ทุกข์ตรม

นั้งชมดอกอินทนิลดูดอกลม
ยามน้ำค้างพร่างพรมยลยั้งงาม

ดอกตะแบกเสฉาและอินทนิล
ดูให้ดีอย่าลืบลับเบลิ้นนวม

เคยยลยินเป็นไม้ไพรในสยาม
เพราะทั้งสามนั้นละม้ายคล้ายคลึงกัน

๑ ไร่รัตน์ ภาสกีานนท์

ริมลำธารบานทั่วถิ่นถิ่นถิ่นน้ำ
แลเงา ในน้ำดำเต็มล้นคร่ำหมอง
ดอกพราวร่มดวงพวงชมพูน้ำตมดอม
เรียงรายล้อมทั้งคั้งน้ำแลแนวไพร

กำเนิด ในแดนสยามงามนักหนา
ประดับนัยครางามสง่าเฉอะหาไหน
ปลูกเคียงบ้านสราญเย็นพิศุใจได
ประเทืองไพรเชิดชูไทยให้งดงาม

ล้ำคุณค่าเหนือ ไม่ใช่สร้างบ้าน
งามละลานสร้างเรือเหนือใต้เขตคาม
บำบัดโรคคือสมุนไพรสมญานาม
อะร่ำอร่ำตามเขตทั่วถิ่นไทย

พวงดอกร้อยร้อยห้อยที่ปลายกิ่ง
คราคร่ามพัดสะบัดพริ้งยังสอชยได้
ใครเคียงเงาเจ้าเงาหม่นพนมไพร
ทำฉันใดหนอใจใฝ่เชยชาง

กุศล คำเพราะ

ได้"อินทนิล"คู่ขนานทุกถิ่นที่
บางครั้งก็กระเต๋ยด ไปทางชมพู

ได้ยอนี้ถูกปลูกประดับสถานที่
เผ่าแต่ดูดอกเจ้ามีวางวาง

แต่ยามเจ้าบานดอกแล้วใจแล้ว
เบรียบยามพบรักใหม่ให้ระทม

ดอกเจ้ามีสีม่วงสดดงามทรู
พบเจ้าอยู่ทั้งในป่าและริมทาง

ให้เป็นศรีและเป็นสุขไม่ขัดขวาง
ความอ้ากว้างหุดหายคลายระทม

จึงต้องเผ่าสัดใจใให้ชื่นชม
ปล่อยเก่าตรมขมขึ้นอยู่เดี่ยวดาย

อภัยพร แอนนงษ์

อินทนิลน้ำ

Photo by: 026

อุบลราชธานี

photo by: 059

อินทนิล ใต้พราด ราวศรีวงศรีวงศ์
ใต้วงเก้ เก้งาม ยามได้ชม

เป็นจ้อจั้น งามเพริศ บรรเจิดสม
น้อมอารมณ์ ให้ระรื่น แด่นชื่นใจ

ใบเขียวเข้ม สลับอ่อน ดูขั้้นดอกร
สรรพคุณ เลดเบาหวาน สนิทานใจ

ยามพลัดดอกร แยมย้อม พริ้มใส
ทั้งเนื้อไม้ แข็งแรง และทนทาน

พอถึงครา เตือนสติ ถึงเตือนห้า
ชมพุ่ม่วง ทุกแห่ง แสงกันบาน

เชอเริงรำ บานโดย รอยรินหวาน
โดยสะท้าน ท้อถิ่น อินทนิลเอย

ศกุนตลา ณ หนองคาย

อินทนิลต้นไม้มิที่ฉันรัก

ข้างสระน้ำทรงพุ่มคลุมต้นเหรา

เป็นไม้อายุใครเห็นเป็นต้อองตา

ทั้งดอกต้นงามนักหนาหน้าภูมิใจ

ต้นกำเนิดเกิด ในไทยทุกถิ่นที่

อินทนิลปลูก ได้ดีที่ไหนไหน

ทั่วทุกภาคทำองถิ่นแผ่นดินไทย

จะใกล้ไกล ในกม.ก็ปลูกกัน

ทั้งป่าดิบชื้นและแฉะริมห้วย

เป็นที่ลุ่มที่เชิงเขาอำเภอนั้น

ยังพบมากจากป่าเบญจพรรณ

อินทนิลพันธุ์ไม้ไทยให้ชื่นชม

ดอกเจ้ามีสีส้มอันงามหรู

สีชมพูสีส้ม

สีม่วงสดงดงามตาน่าเด็ดดม

ข้างสระลุ่มดอกอินทนิลไม้ถิ่นไทย

สรรพคุณโดดเด่นใช้เป็นยา

ช่วยรักษาเบาหวานน้ำตาลได้

ทั้งเมล็ดเปลือกกรากแก่นและใบ

เป็นสมุนไพรทำยาคุณค่าอันดี

จรูพร สุวรรณปากแพรก

ต้นสูงใหญ่ ไม้ถิ่นไทย อินทนิล

เคยยลยีน ถิ่นไม้งาม ยามดอภพพ

ม่วงชมพู ดูสวยเก๋ เก๋งามตา

ผ่านไปมา ผู้คนหลง ตัองตุง

เรือนยอดแผ่ กว้างเป็นพุ่ม ชุ่มชื้นนัย

นัยหลงรัก ดอกรับภอ ช่องามทรู

ม่วงเข้มจัด และบางที่ ไล่ชมพู

ถึงฤดู ออกดอกรวม ลาบหวานใจ

อินทนิล พันธุ์ไม้งาม ประจำจังหวัด

ที่แน่ชัด คือระยอง ตัองรู้ไว้

สถลนคร ใต้จังหวัด จัดเข้าไป

ต่างหลงไหล ในไม้สวย ช่อยลดู

อินทนิล นี้นหา เป็นยาได้

ช่อปองไว้ ดดเบาหวาน น้ำตาลสูง

แต่ความหวาน มอคนรัก มักชักดู

ไม่ตัองย่ง เรือ่งชื่นใจ ใจมอเบอ

ศรีวัฒน์ สุวรรณ

ดอกไม้งามมั่งคั่งพุดหกลากหลาย

ดอกก็คล้ายเหมือนอันไหนอันใดโดยดล

ไหนตะแบกนี้เสียดาเฝ้าพะวง

แสนจะดอยดงลับสนทมนั้นใจเรา

อันไหนคืออีกอย่างข้างคล้ายยิ่ง

ดอกงามจริงทั่วไปในป่าเขา

ตามที่ลุ่มต้นใหญ่ให้ร่มเงา

ไม้นั้นเฝ้าสร้างบ้านตระกูลรดา

อันไหนคือผลัดใบใจจะขาด

เหมือนนงนารถทั้งไปให้โทษหา

เฝ้าแต่ฝนถึงนางที่ร้างรา

อยากพลากอดเจ้าด้วยเหงาใจ

ข้างดลยลิตงดงามยามดอกดอกร

อยากจะบอกรักเจ้าเฝ้าหวั่นไหว

เห็นดอกมั่งคั่งพุดหวานบานแกว่งไกล

ข้างกระไรใจหมองบอกรักนาง

แล้วเสียดายเพลงดลยลิตให้ตรมเศร้า

ดอกเสียดาตะแบกร่วงร่วงฟ้าสว่าง

ไฉ่ความรักจากไกลนางใจนาง

รอดอกบางบานกลีบรับกลับเร็วอน

อัญชี่ ณ เชียงใหม่

อินทนิลอบบางช่างน่าดู
 ยามหน้าร้อนบานสะพรั่งงามเพริศแพร้ว

มั่งงวมพุ่มชูเสียดเสียดแจ่มแจ๋
 บลุกเป็นแถวริมทางข้างบ้านเรา

เมื่อผ่านไปย่านนั้นชื่นยังเสมอ
 ทวนคิดถึงวันก่อนยังละเมอ

เล่าพร่ำเพื่อฝันหวานข้ามแรม
 แปลกจริงแอดความเก่าเรามีไฉน

อินทนิลบินแว่นร่อนลงน้ำ
 ภาพติดตราตรึงจิตสะกิดเตือน

แลเห็นเจ้าชู้มีใจหาใดเหมือน
 มาเยี่ยมเยียนกันบ้างอย่าร้างรา

ดวงพร เดชกุลเทว

อินทนิลน้ำ

Photo by : 026

ใต้ร่มไม้สูงใหญ่แผ่ใบกว้าง
ช่อดอกหน้ารั้วอันติดดอกออกช่อใหญ่

ปลูกริมข้างถนนหน้าสวนใจ
ดอกร่วงใส่ เพลินตา ดูน่าชม

นักนิยมไม้ใหญ่ใช้อินทนิล
มองเหมาะจะดูโดยงามตามนิยม

มีที่ดินปลูก ได้ให้รับชม
น้ำขึ้นชม อินทนิล ถวิลหา

ธรรงค์ ศรีพุ่ม

